

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cfs.

EMPORION

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

II

TORROELLA DE MONTGRÍ 9 de Janer de 1916

Núm. 25

DE LA TERRA

ALS ALCALDES DE TORROELLA,
- - - - - ULLÀ I GUALTA

CARTA OBERTA

Honorables senyors i amics: Al posseïonar-vos del vostre càrrec, fent honor als vostres sentiments, jo crec que heu sentit demunt vostre el pés de la responsabilitat anexas a vosaltres.

Es per això que en «Pons» al dirigir-se avui a vosaltres ho fa encomanant-se al vostre patriotisme.

Pro a més de comptar amb els sentiments a que avans feiem referencia, creu que precisa el capacitar-se un xic, dels problemes que afecten al interès del comú, i que d'una immediata aplicació, poden reportar resultats beneficiosos més palpables.

Es clar que la vostra missió està en una proporció directa amb el grau de progrés col·lectiu del poble que's representa; es clar que davant de la penúria esperitual del poble nostre, l'orientar-lo en les qüestions que l'interessen, se fa bon xic difícil sobretot el fer-ho amb acert; amb éxit; es clar que especialment el corregir defectes, solsament deficiències, es cosa que requereix un cert desprendiment i una voluntat a tota prova.

Pro no hi ha més recurs; les autoritats han de anar dignificant la tasca, i sobrepujant el retrassament social, han de millorar tots els aspectes que poden significar un camí de millora.

I veus'aquí un assumpte que es una qüestió de vergonya, de descència per tots nosaltres. Ens referim al estat dels camins veinals.

Gairebé pod afirmar-se que l'estat dels camins, igual que'ls modals de les persones en la taula, son els que marquen el nivell cultural dels pobles. Camins dolents, en situació lamentable, indiquen pobles poc cuidadosos de les seves coses; pobles que estimen poc les seves comoditats; que no s'esmeren massa en el manteniment de certs principis de vergonya ciutadana.

El nivell de civilitat d'aquests pobles es baix; la consciència en les aventatges del progrés massa esquivada, per a tenir un valor com a tot poble, dintre l'ambient i les exigències de la vida moderna.

L'indiferència en les coses públiques; la desídia dintre la existència social, es lo que marca el

polç de la gent de casa; son ambdós els vicis an centrals, que fan cada dia més irredempta la nostra vida col·lectiva; son ambdós els defectes que tenen una més decisiva influencia en la trista situació a que ens veiem reduïts.

Els que venen investits de la representació dels pobles, els que ostenten el principi d'autoritat, son els designats per a rectificar mals, corregir defectes, combatre vicis; son els que deuen esforçar-se en millorar les coses d'interés públic, en mantenir l'enlairament esperitual i material del poble.

Vosaltres, honorables senyors i amics, entendreu la raó de la nostra petició i esperem que procurareu atendre el prec que ara formulem, car ens consta que algú de vosaltres com el nostre amic l'alcalde d'Ullà senyor Bosc—ha inclòs dintre el seu programa, l'adob pròxim dels camins veinals.

Els beneficis que obtindrem d'aquesta mida, cas de que *seriosament* intenteu portar-la a la pràctica, son evidents.

Els que facin us dels camins veinals, els terratinents sobretot, amb una poca contribució personal que's la molestia d'uns miserables jornals, trobarán be a els beneficis: estalvi de temps; menys perills de volcos i en conseqüència menys exposició de pèrdua o perjudici de mercaderies; millor conservació de carro i guarniments, economia en l'esforç dels animals; un major grau de comoditats i altres mil raons.

A més d'això, una raó que val per totes. Es una raó de patriotisme. Es lògic que per impuls dels sentiments més purs d'amor a les coses que 'ns son propies; de desig del bon nom de la patria, es lògic diem, que tots procurem l'embelliment de la nostra terra; que tots fem un esforç pera demostrar un major grau de progrés i civilització; que tots busquem el millorament en tots els ordres.

Res més, honorables senyors i amics. Si rebeu aquestes ratlles amb l'afecte que nosaltres esperem, i sobretot si preneu una mida de caràcter pràctic, comptareu amb el beneplàcit de tot el poble, hauréu demostrat que sabeu capacitar-vos del vostre càrrec i de les necessitats dels vostres representants.

De totes sorts, ens complauem en dedicar-vos els nostres millors sentiments de respecte.

Es vostre affm.

PONS.

FILOSOFIES

ADHESIO PÓSTUMA

Dit sia amb perdó dels veïns, an aquí la diada de la Llengua Catalana; passà casi desapercebuda. Ens han dit que només uns quants minyons de l'Atenèu havien acordat entussiasmar-s'hi; sens conseqüències; però sembla que els serenos seguien impretèrrits cridant l'alerta a les hores, en aquell idioma que usen els catalans quan fem el ridícol amb la cara seria i ferotge.

En pobre Lucianus també arriba un xic a misses dites en el retre homenatge a la seva llengua nadiua: el mal de Torroella se li encomana; el cervell se li espesseeix, els peus se li tornen de plom i aviat en qüestions de cultura i patriotisme anirà a omplir el cantí de les amors culturals i patriòtiques quan els demés — els de fóra s'entén — ja'n tornin.

Com els que fingeixen atraç de corrèu i envien a l'amic la targeta de felicitació l'endemà de la festa onomàstica, jo també avui envio ma adhesió als actes patriòtics celebrats arrèu de Catalunya per a demostrar als propis i als estranys la nostra immensa amor a la parla de Auzies Marc i de Mossèn Verdaguer.

Mes ma tardança té una explicació. La qüestió de llengua, fins en els que combaten la propra, té deixos de cosa superior: intel·lectual, patriòtica, filològica. Natural, que aixís sia entre nosaltres disputa molt secundaria, ensopida i fastigosa, la de si hem de decantar-nos a l'idioma den Romanones o an el den Prat de la Riba. Natural que, pagesos fins al moll dels ossos, fins al fons de l'ànima, els nostres instints i les nostres amors se'n fugin o se'n volin — si us apar més poètic, — cap a l'auserda, els bous, els saraus i el riego. Que'n traurà en Lucianus de xiular si l'ase no vol beure?

Casi, casi, em sembla picar en ferro fret, cridar contra 'ls serenos i tractar de excitar la passió per a les coses catalanes en aquestos deserts de l'ànima.

Però tant o aviat, fins de predicar, perquè a copia de paciència fins les penyes més dures poden engrunar-se...

Cridem, cridem, podé de tant cridar, sortiran els veïns al carrer i se n'adonarán tant mateix, que professo de la cultura i la patria passen per carrers i places. Mirem si de primer serán badocs i després ens escoltèn com an els cegos que'ns expliquen les atrocitats dels criminals o ens venen abominables papers amb groixuts i burricals couplets.

«Valedme, Virgen del Cielo para explicar las desgracias...»

Sia com vulga, a semblança de qui es llencés a nadar en aquestos temps, ensagem un Visca la llengua Catalana!!!

I que per molts anys.

LUCIANUS

■ ■ ■ ■ ■

VARIA

LES JUGADORES DE CARTES - -

Aquestes dones que invariablement passen les tardes de les festes jugant a cartes, reunides en una entrada fosca a l'hivern i al mig del carrer a l'estiu, constitueixen quelcòm típic digne d'observació.

Després de rentar a corre-cuita els plats en perjudici de llur netedat, i de posar l'olla al foc pel sopar, bô i axugant-se els braços amb el devantal, les jugadores van compareixent en el lloc de consuetut. Si alguna es retrassa es saludada amb un ¡gracies a Deul general, que denota clarament la fretura amb que era esperada per a donar començ al joc. Un cop totes sentades formant rodona, coloquen entre sos genolls un garbell, designen entre'ls dos bandos qui dirigitgirà el joc respectiu, càrreg que sol recaure sempre en les dos jugadores de més llarga experiència, i comença la tant desitjada *bescambrilla*. Des de aquell moment llurs cinc sentits son concentrats en el joc. Amb habilidosa gravetat, es piquen les cartes: l'As fent l'ullet, el Tres movent imperceptiblement els llavis, el Rey amb un lleu moviment de muscle. Totes juguen amb perfecta disciplina, obeint respectivament a la que dirigeix. —Tireu-me pedres— Poseu-hi un petit.— Tireu aquell. Aquell es l'As, carta que té un poder immens. La dona que'l posseeix es belluga nerviosament per la cadira, frueix ja interiorment el goig del triomf, i els seus ulls guaitant maliciosament a les altres dones semblen que diguin:—Ja vos arreglaré. Aquí vos espero. Per aixó quan es dona l'ordre de tirar *aquell*, la dona s'aixeca de la cadira i describint amb la carta una furiosa rodona per sobre'l seu cap, la tira victoriosament damunt del garbell acompanyant-la d'un cop de puny. Ben segur que allavors la dona aquella, no's canviaria ni per l'Hindenburg.

Quan els llums de la vila s'encenen i les ombres de la nit succeeixen als últims reflexes del sol, allavors les jugadores fan els darrers pïcs i pressuroses s'en van a fer el sopar.

Vensudes i vencedores se separen amigues fins a la festa vinent i d'aquella fins a l'altre i fins que la mort els emmeni cap a la tomba, seguirán invariablement jugant a la desitjada *bescambrilla*. ¡Oh santa constància!

ELS RODA-MON

Errants enllà les blanques carreteres, vorejant rius i muntanyes, veient sortides de sol i clars de lluna, la caravana de gitanos fa via sempre. D'en tant en tant, lassats de les aspres jornades quan encerten prop d'una vila un lloc que'ls sigui plaent, munten les tendes i reposen un parell de dies. Serà que'ls gitanos a força de correr mon adquireixen una noció, un cert sentit de bellesa, que cap caravana que passa per nostra vila resisteix la temptació de sojornar en les voreres del Ter, prop del pont o en el camí de la resclosa. Allí, sota els arbres, guarneixen el miserable campament i mentres els homes, amb catxaixa, entre cançó i cançó, fan trassudament paneretes, cistellets, espanta-mosques etc., les dones s'esparramen per la vila a dir la bonaventura i l'aixam de mainada bruts i espitregats, fressejen per les hortes veïnes, esvalotant als goços i cometent petits furtis de golosa fruita.

Passats aquets dies de plaent repós, la caravana retorna a emprendre la ruta incerta. Pelegrinatge de dolor i resignament, vida melangiosa de llibertat i desamor, desarrelats del terreny on han nascut, els gitanos fan via sempre errants enllà les blanques carreteres...

JUNY.

■ ■ ■ ■ ■

COMENTARIS D'ACTUALITAT

EL DRET DEL PATALEIG :

Els diaris barcelonins ens varen sorprendre fa pocs dies, amb un fet que constitueix una vergonya incalificable, un fet de més en la ja llarga llista de atropells i de violències, que venen a monopolitzar certs estols polítics d'exaltats radicalismes.

Es unànim el crit de protesta i de fàstic que tots els ciutadans d'honor senten, al veure esment de l'aconteixement tant denigrant; i no es cosa que els que 'ns preciém de tenir un sà criteri de civilitat, que'ns complavem en ostentar les normes elementals d'educació, que permaneixent callats, no condemnem amb totes les nostres forces aquests fets que rebaixen a un nivell ínfim al nostre cor i que denigren al nostre poble.

Els eterns perturbadors dels drets de ciutadania, malgrat parlar amb grossa veu a les turbes ignares de llibertat i de democràcia, han comés un nou atentat an aquests principis de que fan gala i que per lo vist els defensen amb calor quan sols a ells son favorables.

Bé han vingut dominant les colles lerrouxistes, la ciutat de Barcelona per espai d'anys i anys; bé està en la consciència de tots, el grau de desmora-

lització a que han portat totes les coses municipals. Quan ells dominaven, quan ells demostraven el seu mestratge en acaparar sous i empleos; quan eren majoria, vé sabien atropellar als contraris (i lo que es pitjor els interessos de la ciutat) amb la força del número. Aleshores la llei de la majoria era el gran ressort, la llei indiscutible.

Pró vé ara un canvi i de dominadors passen a dominats; la llei de les majories, es un arma que s'ha tornat contra d'ells.... El dret del pataleig se imposa; i vingui la bullanga i l'avalot i els trets de revólver i tota mena d'atropells,... Tot es llegal; a la força del número sustitueixi la força del cop de puny.... La qüestió es manar; els mitjans per a arribar-hi es lo de menys.

I mentre aixó passa els principis de llibertat i democràcia, tantes vegades esbombats, senten desvaneixements de mort.... i desapareixen per sempre com una realitat, si no 'ls sustentessin aquells que precisament en fan menys ostentació.

Son paraules buides i el vent les enrocega, quedant sols la sensació del engany i el ridícul de la hipocresia i de la democràcia.

■ ■ ■ ■ ■

LA QUESTIÓ DE LES ESCOLES

CAP A UNA SOLUCIÓ

S'ha constituït el nou Ajuntament i hora es ja de embestir d'una manera definitiva la solució per a arribar a la construcció de les Escoles Públiques.

Ara es l'hora oportuna per a resoldre-la d'una vegada. En el nou Consistori hi tenen estada elements joves; hi ha persones que allunyades de les eternes renyines de política local, han proclamat la força: la necessitat d'un ideal i d'un sentiment. Alguns dels nous regidors han vingut donant bell exemple de desinterés i d'activitat en obres de cultura; en ells confiém si es que no volen desmentir els seus entusiasmes juvenils, posats ara al servei dels interessos comunals. Sabem també, que els altres regidors, volen fer obra profitosa per Torroella, que animats d'una voluntat excel·lent deixarán de cantó petits móvils de partit i posarán el seu més decidit esforç en atendre i donar compliment als seus deures.

A més la resolució del plet de les Escoles, es inaplazable. Es massa important el problema, es massa urgent la seva necessitat, es massa vergonyós el actual estat de coses, per a que demorem l'aplicar la solució definitivament; es gairebé un delict social l'anar cercant excusa, paliatius i demores al assumpte de les Escoles. Si dintre poc temps no hem definit la solució, ni nosaltres, ni ells, podrem tenir dret a dir-nos *torroellencs* ni podrem alçar el cap amb l'orgull del deure satisfet.

En recents converses tingudes per nosaltres (que

ens hem ocupat amb gran interès d'aquest problema) amb el senyor Rector de l'Universitat, aquest ha aprovat entusiàsticament les nostres decisions i ens ha estimulat en els nostres propòsits, alhora que ha ofert tot el seu valiosíssim apoïament, mostrant la seva satisfacció de que neixi a Torroella una corrent d'opinió que's preocupi d'aital qüestió, car tenint en compte que de totes passades s'ha de resoldre el problema de l'edificació Escolar, es cent vegades preferible que ho fem nosaltres mateixos, per iniciativa pròpia, que no pas ens obliguessin a fer-ho manaments superiors. Total que amb això se ventila un punt de vista d'honor per Torroella.

Avans de concretar la solució, nosaltres entenem que de moment s'imposa una mida prèvia.

El problema que es dels que deuen interessar a tot Torroella, es d'una magnitud tal, que en la seva resolució tots hem de volguer-hi una part de responsabilitat directa. A més de que pels camins que s'han de seguir l'Ajuntament no pot comptar amb la seva sola intervenció, amb tots els elements absolutament indispensables. Per una raó i altre, se imposa la participació en l'obra en qüestió, d'elements agens al Consistori, de persones que per lo que valen i representen, vinguin a contribuir a l'obra que ha de ser de tots.

Això es concretament el primer pas que nosaltres proposem. D'aquesta unió entre els investits de la representació popular, i els que representen alguna cosa a Torroella, en pot neixer la solució, que es indubtable tindrà amb aquest procedir tot el valor de la sobirania del poble.

Fem una crida a tothom, fem especialment una crida al seny i al patriotisme dels nostres regidors. Nosaltres no volem creure que no escoltin la nostra veu tan desinteressada; nosaltres volem creure que tothom sentint-se torroellenc, de veritat veurà amb simpatia, amb efecte, amb devoció, el sentit de les nostres paraules.

El problema a resoldre val la pena de que hi posem el nostre esforç, val la pena de que despullant-nos de vicis i de petites mires, embestim conjuntament la qüestió de les Escoles, la del Jutjat municipal, i la del quarter de la Guardia civil.

Si ho fem aixís, el dia que ho haurem aconseguit, ens sentirem tots més que mai, dignes del nom que ostentem.

ELS REIS A TORROELLA

El dimecres a les set del vespre, varen fer els Reis la seva triomfal entrada a Torroella, convidats expressament per l'Ateneu Montgrí. La Junta de aquesta societat els anà a esperar an els quatre camins.

S. S. M. M. venien precedits dels patges que

portaven del cabestre a les acsémiles amb canastres plenes de caixes de joguines i dolços.

Entraren els Reis per l'històric portal de Santa Caterina, com si volguessin fer acatament d'especial homenatge a la vella Torroella. El passeig de l'Església bullia d'una generació immensa. El cop de vista que oferia l'ample avinguda era veritablement soperb; materialment cobert de fanalets de tots colors, inquiets, bellugadissos, en les mans febrores dels infants...

Crits de joia dels menuts; exclamacions d'admiració i de sorpresa; brugit de tota mena de veus; cants d'infants barreja d'esperança i d'il·lusió, de neguit i de frisansa, de sobressalt i encongiment... era el clam de tot un poble, que s'enlairava al cel en mig dels acords vigorosos de l'orquestra.

I mentrestant la regia cabalcada, anava devallant pausada i magestuosa per entre una interminable filera de fanalets, de cares esverades d'infant i de somriures de gent de més edat...

Pel carrer de l'Església avall, tombà la comitiva pel carrer de la Codina, i travessant Fora Portal, enfilà el carrer d'Ullà, passà la Plassa, curulla de gent, i voltant per davant de la «Lliga Republicana» i baixant el carrer del Comerç anà a parar-se davant del «Ateneu Montgrí».

El balcó d'aquesta societat, bellament adornat amb fanals i soberanament cobert per l'ensenyà barrada, oferia un bonic cop d'efecte.

Els balcons s'ompliren de gent i en el carrer se apretava una multitud brugidora i abigarrada.

Els Reis aparegueren a rebre l'entusiasme popular, i en nom d'ells i de l'Ateneu, un company nostre digué unes paraules d'agraïment i d'esperança pels infants, acabant la festa amb un crit frenètic als bondadosos i magnífics Reis.

La multitud se disolgué i anà a escampar per tota la vila la joia de que vessaven tots els cors.

I mentrestant, poc després, al voltant de la taula, els pares radiants de satisfacció, tenien que acallar amb paraules amoroses, i impaciència i l'esverament dels tendres fillets de son cor...

I tot sigui mercès a l'activitat i bon zel del Ateneu, que tant bé sab estimular les santes tradicions populars, i atendre els sentiments sacratíssims de compassió i caritat pels pobres i pels necessitats.

Després del Ateneu, grans mercès als que coratjosament l'ajudaren en tan bella festa. A Joan Fontquerna, Joan Sais, Rafel Torrent, Arseni Rigau, Genís Pujol i Joan Guillaumet. Mercès també a en Ramón Galibern, Josep Mascort i Ramón Sécui, per la seva cooperació. I un somriure plé d'agraïment i de delicadeses a les senyores Vda. de Roig i Pujol de Blasi i a les gentils senyoretas Maria Lluïsa Roig, Maria Puig, Maria Pou, Lluïsa Sécui, Pepita Simón, Clarita Mercader, Maria Carreras, Maria Vila, Dolors i Rosa Hospital, i Serafina Pujol. També mereix un elogi entusiasta, el benèfic Roper del Nen Jesús de Praga, que tan bella tasca ve realit-

zant. El comerciant en Joan Candal ens feu ofrena d'un lot de juguets. També la casa Matas ens feu importants descomptes en el mateix article.

Remerciém també a la modista senyora Julia Simón, als nens patges A. Rigau, J. Guillamet i G. Pujol, a l'Administració de Carruatges i als senyors Candal, C. Frou i N. Matarrodona i a tots els que amb donatius i amb treball contribuïren a tant bell acte.

Vegiu ara la llista complerta de donants:

LLISTA DE DONANTS

	Pessetes
J. M. ^a Gómez de León	1'00
Pere Blasi	1'00
Joan Puigpey	1'00
Joaquim de Camps	1'00
T. i J. Carreras Artau	2'50
Joan E. Sala	1'00
Joaquim Capellá	1'00
Josep Adroher	1'00
Salvador Lloret	1'00
Eduard Viñas	50
Josep Pujol	1'00
Pere Marqués	1'00
Benvingut Vives	50
Pere Climent	50
Josep Rubau	50
Josep Castells	1'00
R. O.	2'00
Martí Vert	50
Jaume M. Serraclara	2'00
Carmen Boy	1'00
Joan Sèculi	1'00
Joaquim Simón	1'00
Narcís Plaja	50
Carolina Vilabella	1'00
Josep Hospital	1'00
Francisco Vila	1'00
Leocadia Sallés	1'00
Alvar Geli	25
Neus Dávila Sala	2'00
Jaume Rosell	50
Celestí Ferrer	25
Josep M. ^a Puig	1'00
Joan Hospital	1'00
Genís Frou	1'00
Francisco Pagés	50
Antón Rigau	50
Enriqueta Boy de Murtra	1'00
Emília Quintana	1'00
Clara Galibern	1'00
M. C.	2'00
Joana Alabau	1'00
R. G.	2'00
Josep Gener	1'00
Josep Marull	1'00
Eduard Bataller	1'00
Joan Josep Plá	1'00
Vda. de Mercader	1'00
Ignasi Capellá	50
Vicens Folgado	2'00
Narcís Creixell	1'00
Vda. de Pascual	2'00
Bonaventura Carreras	2'00
Pere Vert	50
Josep M. ^a Roig	25
Francisco Solís	50
Víctor Radressa	1'00
TOTAL.	56'25

DE TEATRE

El dia de Cap d'Any va donar-nos una gran funció teatral l'Agrupació Dramàtica del Ateneu Palafrugellenc, amb la cooperació de la notable actriu Carolina Soto.

Hi acudí una concurrencia extraordinaria que demostrà una vegada més l'apreci i la simpatia amb que compten en nostra vila els bons companys del Ateneu Palafrugellenc.

Es posà en escena la tragedia del gran mestre Angel Guimerà «La Boja».

Es una obra com totes les del eximi dramaturg; els sentiments hi volen; la força dramàtica, arrelada fonament hi traspua amb una intensitat maravillosa. Potser a moments arriben els seus tràgics personatges a la inverosimilitat, pero arreu hi domina l'originalitat plena d'un gran valor literari i teatral. Cal fer constar no obstant que'l seu assumpte amagat per entre aquelles escenes tant ben mogudes i interessants no està al alcanç de certa part del públic que no coneix fonament el verdader caràcter del anacoreta. En tot es una obra que ha fet molt en pro de les lletres catalanes.

L'interpretació fou bastant cuidada; es a dir, com aficionats es mostràren posessionats d'un gran coneixement teatral i donàren proves d'un bon amor i un fort estudi. Cal reconeixer que's una obra delicadíssima per aficionats i en tot en tregueren molt de profit especialment el Sr. Bussot, en Germà Albert; el Sr. Plaja en el Damià; i el Sr. Morató per sa vis còmica amb el Blasi. Molt bé els senyors Gruart, Paguina, Colls i Solés.

En els prospectes llegírem: «Verdadera creació de donya Carolina Soto» i aixís fou, val a dir-ho. Ja sabíem per referencies i per haber-ho publicat varies revistes teatrals, que es la senyoreta Soto una de les més notables actrius de l'escena catalana, pero calia véure-la per convèncers's pel seu treball fins allí on arriba no ens en queda pas dubte que del difícil tipo de «Joana» en fá una creació. Quan vinga l'ocasió de parlar de coses de teatre sabré'm posarla en el lloc que pels seus mérits li pertoca.

Per fi de festa ens donàren el sàinet «La vida al encant» que fou un gran éxit de rialles.

Endressém desde aquestes columnes la més coral felicitació als bons amics del Ateneu Palafrugellenc, i que per molts anys puguin continuar aquesta neta empresa en bé de la llengua catalana, ara sobre tot que ha sigut ultratjada ignominiosament.

PALET

SECCIÓ AGRÍCOLA

ARA ES HORA

Ja quasi podem ben dir que és arribada l' hora de que l' agricultor, sense confiar en ningú, vegi la manera d' arreglar-se ell mateix en totes les calamitats, penes i tribulacions que massa sovint li esdevenen.

Que venen ventades i pedregades.

Alabat sigui Deu, són coses del temps.

Que no's pot vendre el vi. Nosaltres en tenim la culpa per no saberlo elaborar.

Que els adobs están molt cars: La guerra en té la culpa.

Que no hi ha sulfat de coure: Que hi farem, si necessitem l'àcid sulfúric per a fer municions i matar-se.

Peró aixó no és tot encara. No fa gaires dies, al Govern civil de Barcelona, hi va tenir lloc una «reunió important», convocada pel senyor governador, on estaven representades totes les forces econòmiques de Barcelona segons ressenyes que la premsa va publicar, però amb la rara casualitat, que no's va convidar a ningú que representés l'agricultura.

Que vol dir aixó? A cada moment ho pensem, a cada moment ho diem, quan d'agricultura es parla. Hem de valer-nos de nosaltres mateixos. No hem de confiar amb ningú. Tenim la Llei de Sindicats i d'ella ens hem de valdre.

El superfosfat de calcs de 11 a 12 pessetes els 100 kilos; sulfat de coure, potser no'n vindrà, i si en vé, l'hauré de pagar de 6 a 8 rals el kilo. I tant el superfosfat com el sulfat de coure, que no cal dir si ens son necessaris, podríem tenir-lo els agricultors ga' rebé a preus inverossímils, si amb una mica d'empenta ens atrevíssim a montar una fàbrica cooperativa per a elaborar aquells productes, i junt amb ells el sulfat de ferro i l'àcid sulfúric.

Els Sindicats agrícoles que en son els consumidors, podríen fundar-la, i deixant apart els interessos que cobrarien del capital que hi aportessin, podríen fruir una ventatja de preu en el superfosfat 18-20 de més de 10 rals per cent kilos en èpoques normals; i de més d'una pesseta ara; en el kilo de sulfat de coure.

Ens queixem continuament que no hi ha cap pagés-que es faci ric, però és que despreciam o no fem cas de moltes coses, que podríen ésser uns formosos instruments per convertir-nos-hi.

Sabem que hi ha qui es preocupa de portar la idea a la pràctica; sabem que hi ha hagut algun Sindicat que fins ha ofert posar-hi tot seguit cinc mil duros per començar.

Deu faci que els agricultors es desvetllin; que es capacitin de que la salvació ha de venir de la font cooperativa, i si tantes vegades s'ha dit que a l'acabament de la guerra tot es transformarà, crec que és hora que els agricultors comencem de demostrar-ho.

Un pagés

NOTICIES

Ajuntament.—*Sessió del dia 16 de Desembre de 1915.*—Presideix l'Arcalde Sr. Simón i assisteixen els Regidors Srs. Sala, Elias, Garcia, Mundet, Clotas, Roense i Gali.

S'aproba l'acta de la sessió anterior.

Se presenta l'expedient sobre mediació de terrenys de via pública ocupat per Dª Gertrudis Bosch en el carrer de Santa Caterina, el qual estava sobre la taula per estudi, acordant-se després del examen del mateix rebaixar hasta 125. ptes. l'import de la peritació quantitat que deurá abonar l'interesada en cas de conformar-se amb aquest acort.

S'acorda socorrer amb 10 ptes. a la vehina Caterina Rosés.

S'acorda concedir al Dipositari del Ajuntament 200 ptes que li serán abonades durant l'any 1916 com a gratificació, i rellevar-lo de l'obligació que se li va imposar al pendre possessió del càrrec de abonar per a gastos d'un escriptor en cas d'ésser necessari la suma de 150 ptes.

23 de Desembre 1915

Presideix el primer Tinent d'Arcalde Sr. Sala i assisteixen els Regidors Srs. Elias, Garica, Roense i Gali.

S'aproba l'acta de la sessió anterior.

S'acorda quedar enterat de que el planol, presu-post i memories de les obres de reparació de les Escoles i Quartel de la Guardia Civil han estat exposats al públic i anonciats al B. O. per terme de quinze dies sens haver-se presentat cap reclamació en contra.

S'acorda quedar enterat de haver-se presentat a l'Intervenció d'Hisenda dos sollicituts firmades per l'Arcalde interessant se practiqui la liquidació de lo que deu l'Estat a aquest Municipi per les ventes de bens de propis efectuades, i l'emissió i entrega de les inscripcions nominatives que corresponen per dites ventes, com també el resguart dels interessos devengats.

S'aproben els comptes de recaudació dels Consums del present any.

S'acorda passin a la Comissió d'Hisenda varis comptes presentades.

30 de Desembre 1915

Presideix l'Arcalde Sr. Simón i assisteixen els Regidors Srs. Sala, Elias, Garcia, Mundet, Clotas, Roense, Bofill, Masó i Gali.

S'aproba l'acta de l'última sessió.

Se dona compte d'haver sigut adjudicades provisionalment les subastes celebrades en el dia d'avui, dels drets de matadero i pescaterias per a l'any 1916, a favor de D. Josep Planas Mont i de Don Joan Parés Barnosell per els preus de 3005 ptes i

301 ptes respectivament, acordant-se adjudicar-los-hi en definitiva.

S'oprobren els acorts de l'Ajuntament del mes de Novembre últim.

S'acorda quedar enterat d'haver sigut presentat en el dia d'ahir al Govern Civil l'expedient demanant autorisació per a la venta de làmines, i els planols, presupost i memòries de les obres de les Escoles i Cuartel de la Guardia Civil.

S'aproben varies comptes per valor de 1908 pessetes.

El Sr. Mundet demana que se tregui a l'arrendatari del local llogat a l'Ajuntament en el edifici conegut per Convent per amenaçar ruina a fi d'evitar responsabilitats, s'acorda que abans de procedir al desauç se nomenin dos pèrits per a que examinin el local i presentin dictamen per a que en vista del mateix pugui l'Ajuntament acordar lo procedent,

Primer. de Janer 1916

Se celebra la sessió inaugural del nou Ajuntament, havent quedat constituït en la següent forma:

Arcalde President: Don Josep Sala Fortià; Primer Tinent d'Arcalde: D. Narcís Creixell Bernatallada; Segon Tinent: Don Evarist Elías Mir; Sindic: Don Lluís Matas Pascual; Sindic suplent: Don Josep Roense Nadal; Regidor 1.er: Victor Radressa Rigau; Id. 2.on: Genís Frou Rodó; Id. 3.er: Joaquim Bofill Bassach; Id. 4.rt: Eduard Viñas Matarrodona; 5.t Josep Gali Mir; Id. 6.é Joan Bernés Casademont; Id. 7.m Genís Hereu Gich.

S'acorda celebrar les sessions ordinàries els dimarts de cada setmana a les nou de la nit i les de segona convocatòria els dijous a la mateixa hora.

El mateix dia celebra el nou Ajuntament sessió extraordinària per a la formació de la llista dels Concejals de l'Ajuntament i majors contribuents que tenen dret a la elecció de Compromissaris per la votació de Senadors.

La Diada de la Llengua.—Torroella al igual que la generalitat de les ciutats i viles de Catalunya, ha celebrat amb gran entusiasme la Diada de nostra Llengua.

Al matí fou izada en l'hostatge de l'Ateneu la Bandera barrada i endamatsats els balcons.

A la tarda es celebrà un lunc que's vegé molt concorregut, llegint-se al final varies poesies i discursos al·lusius al acte. S'acordà la celebració d'un Concurs comarcal per a noies, de lectura i escriptura en nostre idioma. Dit Concurs es celebrarà el proper istiu, oferint-se valiosos premis.

A la nit per final de la Diada, hi hagué selecta funció de Teatre Català.

Topada.—En la carretera de Palafrugell, dies passats topàren violentment un carro carregat de suro i un carret de Palamós. Ambdós vehicles sofriren greus desperfectes, no resultant afortunadament cap desgràcia personal.

Prometatges.—Ha sigut demanada la mà de la gentil damisela Joaquina Piñoán, pel nostre bon amic, el distingit jove i ferm ateneïsta Benvingut Vives.

—També ha sigut demanada la de la simpàtica Josefa Bou, pel jove Narcís Pey.

A tots la més coral enhorabona.

Casament.—La vigília dels Reis contragueren matrimoni nostre apreciable subscriptor don Josep Boera amb la simpàtica damisela barcelonina Maria Fontanals.

Ens complavem en desitjar-los-hi moltes prosperitats i ventures en son nou estat.

Defunció.—Víctima d'un sobtat atac, diumenge dia 2 morí la hermosa nena Carlota Matas Hereu, filla del nostre dilecte amic en Lluís Matas.

An ell, a la seva amable esposa i demés família els desitgem cristiana resignació per soportar prova tant terrible.

D. Eleccions.—A propòsit dels treballs incansables en preparació de les eleccions generals pròximes que fan alguns candidats, comencen a barrejar-se noms de possibles candidats i cada hū se permet dir-hi la seva, corrent aixís tota serie de versions, fins les més disparatades. Per a pot assegurar-se solsament, que va a la reelecció l'exdiputat don Juli Fournier.

Denúncia reproduïda.—Els veïns de la plassa de les Mesures tornen a pregar-nos que reproduïm la denúncia que varem fer una vegada.

Ens referim al abandó en que's té la peixeteria i a la mala olor que's sent, a conseqüència de les tripes de les escrites i altres residuos que's deixen abandonats.

Al reproduir aquesta denúncia, esperem ser més afortunats. El nou Arcalde senyor Sala, atendrà aquestes veus de l'opinió, si vol ser un Arcalde conscient dels seus deures. Aixís ho esperem.

Ruralies.—Alguns veïns del carrer del Comerç s'ens han queixat de la insistència de que per part d'alguns rurals es posa en molestar-los, cometent multitud de porqueries en les tendes allí establertes, particularment en la rellotgeria Rigau.

Esperem que les autoritats tractaran d'evitar en lo successiu semblants ruralies.

Visita.—Dies passats visità l'Ateneu, l'il·lustre Catedràtic de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, don Tomás Carreras i Artau, acompanyat del seu germà don Joaquim.

De Teatre.—Per la propera temporada de Quaresma, actuarà en el Teatre Jov una important Companyia de drama i comedia.

Festa d'inauguració de la bandera del Ateneu.—Com fou anunciat en el número anterior, el diumenge dia 26 se celebrà la festa d'inauguració de la bandera del Ateneu.

Un públic numerosíssim s'associà al acte omplent de gom a gom el Saló Jou on se realitzava.

Ocupaven la Presidència D. Joaquim Simón, Alcalde de la vila, el diputat de la Mancomunitat Catalana, D. Vicenç Folgado, D. Lluís G. Batlle President del Sindicat Agrícola, els concellers D. Victor Radresa, D. E. Viñas i D. Lluís Matas, D. Josep Barceló President de l'Ateneu de Palafrugell, don Pere Blasi per l'Ateneu Montgrí i D. Josep Castells per la Comissió organitzadora.

Aquest donà compte dels treballs de la Comissió amb sentides paraules remercia a tots els que contribuïren a la subscripció, i acaba amb una enèrgica salutació a la bandera, que li merescu grans aplaudiments.

Seguidament s'aixecà a parlar D. Pere Blasi, el qual analitzà les raons geogràfiques i històriques que imposen al Torroellencs un deure de cultura. Explicà com l'Ateneu havia atès aquest deure i feu història del procés de nostra entitat.

Nostre íntima relació amb el Sr. Blasi ens veden les alabances de consuetut. Fem constar no obstant que'l seu parlament fou molt aplaudit pel públic.

Parlà després el President de l'Ateneu de Palafrugell, D. Josep Barceló, el qual glosà unes interesantíssimes normes de civilitat.

Fora llarc seguir les moltes coses importants i ben expressades que explanà el Sr. Barceló.

El públic premià l'eloquent discurs de l'orador amb una salva perllongada d'aplaudiments. Seguidament la Secció Dramàtica posà en escena la comèdia d'en Folch i Torres titulada, «L'oncle Rector» amb la mes justa interpretació per part de tots. S'hi distingiren les Srtes. Boix de les quals esperem parlar-ne mes detingudament quan poguem jutjar-les amb una obra de mes transcendència. Feren molt bona feina el Srs. Lloret, Castells, Viñas, Plaja, Capellà, Vert i Rigau.

I per últim el sàinet d'en Santiago Rusiñol obtingué un èxit el mes falaguer pels seus xistos i humorades.

Fou una vetllada interessant que deixarà un bell record als bons aimants de la cultura.

Ascens.—En virtut de la correguda d'escoles realitzada ultimament, ha sigut ascendit a la categoria de mil pessetes el mestre de Torroella don Josep Thomàs.

L'Arcalde de Torroella.—En la sessió de constitució del nou Ajuntament va ésser elegit arcalde, el conegut propietari senyor Sala.

Al felicitar-lo per tal nomenament li expressem la nostra confiança de que la seva gestió al davant del municipi serà altament profitosa pels comuns interessos de nostra vila.

Desgracia.—Dies enrera, un veí de Torroella nomenat J. Bataller, se li va esquivar prop d'Ullà el cavall del carro que menava, volcant amb tant mala sort que's va ocasionar contusions de pronòstic reservat en diferents parts del cós.

Donatius.—Nostre distingit amic de Girona, el conegut literat Francisco Montsalvatge ens ha fet ofrena amb destí a la Biblioteca del Ateneu d'importants revistes i obres de cultura. Mercès.

Nou Arcalde.—El nostre distingit consoci i col·laborador D. Lluís de Llobet, després d'una forta lluita, ha sigut nomenat Arcalde de Girona.

El nomenament del Sr. Llobet, ha sigut rebut amb mostres de carinyo i simpatia en la ciutat immortal. de tots son conegudes les dots que adornen al nou Arcalde, i la ciutat de Girona, espera molt en la gestió de la seva primera autoritat, plena de joventut i d'intel·ligència.

Per tal motiu enviém al Sr. Llobet una entusiàstica felicitació, alhora que fem vots per a que'l triomf l'acompanyi en el desempenyo del seu càrrec.

L'Ajuntament d'Ullà.—L'Ajuntament del veí poble d'Ullà ha quedat constituït de la següent forma: Arcalde, Pere Payet; Tinent d'Arcalde, Lluís Subirana; Síndic, Joaquim Valentí.

Tots ells son bons amics nostres i que fan esperar molt d'acert en la missió que'ls hi pertoca, tenint en compte el seu zel i la seva reconeguda honorabilitat.

MERCAT DE TORROELLA

CELEBRAT EL DIA 3 JANER 1916

Blat	de 21 a 22 ptes. quartera
Civada	de 9 a 9'50 « «
Ordi	de 9'50 a 10'00 « «
Faves	de 14'50 a 15'00 « «
Esparcet	de 00'00 a 00'00 « «
Favó	de 15'00 a 16'00 « «
Besses	de 15'50 a 16 « «
Mongetes	de 33 a 34 « «
Mill	de 16'00 a 16'50 « «
Blat de moro	de 15'00 a 15'50 « «
Bestiar porquí	de 18'00 a 25'00 « un
Oli	de 16'00 a 16'50 « el mallal
Oli nou	de 14'00 a 14'50 « el mallal
Ous	de 1'60 a 1'65 « dotzena
Gallines	de 8'00 a 10'00 « parell
Pollastres	de 3'00 a 5'00 « «
Anecs	de 5'00 a 7'00 « «
Cunills	de 2'50 a 4'50 « «
Oques	de 5'00 a 7'00 « una
Patates	de 4'50 a 5'25 « quintà
Aufals	de 3'50 a 4'50 « «
Tocinos grassus	de 15'00 a 15'50 « arroba

EQUIVALENCIES: La quartera equival a 80 litres; la càrrega (pes) a 120 kilos; el quintà, a 40 kilos; l'arroba a 10 kilos; el mallal d'oli, a 11'200 kilos o 12'40 litres. El mallal de vi, 15'48 litres.

Imp. de P. Ribas. — Palafrugell. — Teléfon 362
Representant a Torroella: D. Eduard Vinyas, Carrer de Sant Agustí 36